26/10/2021

ΑΠΘ: Παρουσία Αναστασιάδη η εκδήλωση για τον Κυπριακό Ελληνισμό

/ Ελλάδα 1821 - 2021

Σε αρκετές εκατοντάδες, στην πλειοψηφία τους ανώνυμοι, υπολογίζονται οι Κύπριοι αγωνιστές που πολέμησαν στην Ελληνική Επανάσταση του 1821, επισήμανε ο αναπληρωτής καθηγητής Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου, Πέτρος Παπαπολυβίου. Όπως είπε, Κύπριοι εντοπίζονται από τις μάχες στις Παραδουνάβιες ηγεμονίες, έως την τελευταία μάχη της Πέτρας, τον Σεπτέμβριο του 1829.

Στην ομιλία του στην εκδήλωση τιμής για τον Κυπριακό Ελληνισμό και τη συμβολή του στην Ελληνική Παλιγγενεσία, στην αίθουσα τελετών του ΑΠΘ, την έναρξη της οποίας κήρυξε ο πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, **Νίκος Αναστασιάδης**, ο κ. Παπαπολυβίου ξεχώρισε μεταξύ των Κυπρίων αγωνιστών τον Χαράλαμπο Μάλη, δάσκαλο στην Κωνσταντινούπολη, 39 χρονών το 1821, ο οποίος μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία από τον Παπαφλέσσα. Σύμφωνα με τον κ. Παπαπολυβίου, από

ανέκδοτο αυτοβιογραφικό σημείωμα του Χαράλαμπου Μάλη, που χρονολογείται το 1837, προκύπτει ότι από το 1819 ήταν γραμματέας εξ απορρήτων της Φιλικής Εταιρείας. Μπορούμε να υποθέσουμε ενδεχόμενη ανάμειξη του στη συγγραφή του 15ου, αφιερωμένου στην Κύπρο, άρθρου του " Γενικού Σχεδίου" της Φιλικής Εταιρείας. Ο Χαράλαμπος Μάλης διατέλεσε γενικός γραμματέας των " μινιστερίων" της Θρησκείας και του Δικαίου, μέχρι τον Ιούλιο του 1824, ενώ ήταν μεταξύ των τριών Κυπρίων που ανέλαβαν το 1828, να προωθήσουν υπόμνημα στον Ιωάννη Καποδίστρια. " Η προσφορά του στην επανάσταση θεμελιώδης και ανυπολόγιστη" επισήμανε ο κ. Παπαπολυβίου και πρόσθεσε ότι θάνατος του ήταν άδοξος, μια και δεν ξέρουμε πότε και που πέθανε.

Από την πλευρά του, ο καθηγητής Νομικής Σχολής ΑΠΘ, **Ιωάννης Στεφανίδης,** αποπειράθηκε να σκιαγραφήσει μια εικόνα της τουρκοκρατούμενης Κύπρου έως τις παραμονές της Ελληνικής Επανάστασης. Αναφέρθηκε στην σημαντική αναβάθμιση της θέσης της Εκκλησίας της Κύπρου σε σχέση με την περίοδο της λατινοκρατίας, επισημαίνοντας ότι ο προκαθήμενός της ήταν υπεύθυνος όχι μόνο για τα θρησκευτικά αλλά και για τα δημοσιονομικά, εκπαιδευτικά και νομικά ζητήματα των ραγιάδων. Κεντρικό ζήτημα της προεπαναστατικής Κύπρου, πρόσθεσε, ήταν η φορολογική μεταχείριση των κατοίκων της. Άλλωστε, μία πολύ βασική αιτία των εξεγέρσεων και επαναστάσεων της νεότερης εποχής στάθηκε η νομιμοποίηση του κράτους να επιβάλλει και να εισπράττει φόρους.

Ο αναπληρωτής καθηγητής Τμήματος Τουρκικών και Μεσανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου, **Θεοχάρης Σταυρίδης,** υπογράμμισε ότι η Κύπρος στα οθωμανικά χρόνια ήταν ένα νησί στην κατοχή μιας αυτοκρατορίας που βρισκόταν

σε διαδικασία αποσύνθεσης. Η πολιτική ιστορία του τόπου την εποχή αυτή ήταν ένα παιχνίδι ισορροπιών ανάμεσα σε αυθαίρετους διοικητές, ξένους εμπόρους και τοπικούς παράγοντες, Χριστιανούς και Μουσουλμάνους, που δρούσαν σ' ένα περιβάλλον από το οποίο απουσίαζε ο έλεγχος μιας ισχυρής κεντρικής κυβέρνησης. Καθώς οι αυθαιρεσίες των διοικητών ολοένα και αυξάνονταν, οι κάτοικοι στράφηκαν για προστασία στην τοπική ηγεσία, αλλά και στα ευρωπαϊκά προξενεία, φορείς που απέκτησαν άνευ προηγουμένου δύναμη σ' αυτά τα χρόνια.

Για τη συμβολή της Εκκλησίας στους αγώνες της Κύπρου, η οποία, όπως είπε, κορυφώνεται στο πρόσωπο του νεομάρτυρα και εθνομάρτυρα Αρχιεπισκόπου Κυπριανού, μίλησε ο καθηγητής τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού ΑΠΘ, **Θεόδωρος Γιάγκου.** Μυημένος στη Φιλική Εταιρεία, ο Αρχιεπίσκοπος βοήθησε με τρόπο μυστικό όσο μπορούσε στην Ελληνική Επανάσταση. Μετά την εκδήλωσή της, ο διοικητής της Κύπρου, φοβούμενος εξέγερση των Κυπρίων, υπέβαλε κατάλογο προγραφών – προς έγκριση στην Υψηλή Πύλη – 486 επιφανών Κυπρίων, για να υποστούν πολλοί από αυτούς στη συνέχεια τον δι' αγχόνης και μαχαίρας θάνατον. Ο Κυπριανός, ενώ είχε τη δυνατότητα φυγής, προτίμησε να παραμείνει κοντά στο ποίμνιό του και να μαρτυρήσει.

Τέλος, ο ομότιμος καθηγητής ΑΠΘ και επίτιμος διδάκτορας του Πανεπιστημίου Κύπρου, Ιωάννης Χασιώτης, ανέλυσε τα κυριότερα σημεία των ομιλιών που προηγήθηκαν. Επισήμανε μεταξύ άλλων, ότι οι Κύπριοι δεν σταμάτησαν ποτέ να αυτοπροσδιορίζονται ως Έλληνες και όχι μόνο ως Χριστιανοί. Όταν ήρθε ο εθνικός ξεσηκωμός ο κυπριακός ελληνισμός ήταν έτοιμος, παρόλο που η ηγεσία του γνώριζε ότι οι συνθήκες δεν θα επέτρεπαν να απολαύσει την ελευθερία που δικαιούνταν.

Πηγή: ΑΠΕ – ΜΠΕ